

МЕЖДУНАРОДНЫЕ РЕЗЕРВЫ И НЕОФИЦИАЛЬНАЯ ДОЛЛАРИЗАЦИЯ В УКРАИНЕ И ПОЛЬШЕ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ

Аннотация. В статье осуществлено количественное оценивание критериев достаточности международных резервов для Украины и Польши в течение 1997–2017 годов. Проведен анализ уровней неофициальной долларизации по разным методикам в Украине и Польше в течение 1997–2018 годов. Сделаны выводы о достаточности международных резервов Польши и проблемах формирования достаточных международных резервов в Украине в годы наблюдения, а также гораздо высшем уровне долларизации украинской экономики.

Ключевые слова: международные резервы, критерии достаточности международных резервов, долларизация, неофициальная долларизация, депозитная долларизация, кредитная долларизация.

INTERNATIONAL RESERVES AND UNOFFICIAL DOLLARIZATION IN UKRAINE AND POLAND: A COMPARATIVE ANALYSIS

Summary. A quantitative estimation of the criteria for the adequacy of international reserves for Ukraine and Poland in 1997–2017 was made in the article. The authors proposed an analysis of unofficial dollarization in Ukraine and Poland in 1997–2018 using various methods of estimation. Conclusions about the sufficiency of the international reserves of Poland, problems with the insufficient international reserves in Ukraine and the higher level of dollarization of the Ukrainian economy during the years of observation were made in the article.

Key words: international reserves, international reserves adequacy criteria, dollarization, unofficial dollarization, deposit dollarization, credit dollarization.

УДК 658.589

Лохман Н. В.

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економіки та бізнесу
Донецького національного університету економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського*

Lokhman N. V.

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Head of the Department of Economics and Business
Donetsk National University of Economics and Trade
named after Mikhail Tugan-Baranovsky*

АУТЕНТИФІКАЦІЯ ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНОГО АПАРАТУ СИСТЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Анотація. У статті здійснено аутентифікацію понятійно-категоріального апарату системи інноваційного потенціалу. Сьогодні майже усі явища розглядаються з точки зору системності, тому досліджено поняття «інноваційний потенціал системи». В результаті дослідження, з одного боку, визначено інноваційний потенціал як систему, що складається з певної кількості елементів, а з іншого боку, розглянуто структуру потенціалу економічної системи, визначено місце інноваційного потенціалу в цій структурі.

Ключові слова: потенціал, система, інноваційний потенціал, інноваційний потенціал економічної системи, елементи системи.

Вступ та постановка проблеми. Інноватизація сучасного суспільства є визначальною умовою інтеграції економіки України до світової економічної системи. Вагомим чинником ефективного існування та успішного розвитку країни за мінливих умов господарювання є наявність інноваційного потенціалу. При цьому важливо розуміти категорії та генезис цього поняття з огляду на сучасний теоретичний досвід, який за десятиліття інтенсивного розвитку інноваційної діяльності дав можливість створити ефективну систему інноваційного потенціалу.

Понятійний апарат системи інноваційного потенціалу охоплює економічні, технічні, ринкові та соціальні категорії, у визначенні яких є полеміка думок, тому доцільно

зупинитись на дослідженні та уточненні змісту таких понять, як «потенціал», «інноваційний потенціал», «інноваційний потенціал економічної системи».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У своїх наукових працях вітчизняні та закордонні економісти [1–43], зокрема Г.С. Макарова, Л.М. Маршук, М.І. Русінко, О.Ю. Шилова, Є.С. Чермошенцева, Н.С. Краснокутська, Л.О. Гришина, Г.В. Єфімова, Н.В. Гришина, Н.М. Громова, Н.І. Громова, С.В. Козловський, К.Ю. Прокоф'єв, М.В. Макарєнко, О.Л. Ворсовський, С.М. Фірсова, С.В. Чеботар, М.А. Макарченко, Д.А. Лопатин, В.О. Мосейко, С.А. Князєв, О.С. Іванілов, О.П. Кавтиш, Л.В. Дерманська, Ж.А. Петровська, А.О. Крисак, С.А. Кузьмін,

А.А. Гальчук, Ш.Е. Маришлі, Н.Д. Романова, В.О. Матророва, В.С. Командровська, Н.Ю. Кривицька, К.І. Домашевська, В.С. Миронова, А.Б. Мирсаїдов, О.К. Мургазов, Е.М. Губіна, В.Г. Матвейкин, А.П. Полякова, П.А. Пулин, Б.П. Павлов, О.В. Лященко, С.М. Ілляшенко, О.О. Захаркин, О.С. Дубинська, С.В. Колесов, Д.В. Солоха, Ю.М. Могилов, О.І. Вікарчук, Л.І. Федулова, М.В. Альгіна, В.А. Боднар, О.Г. Беляєв, Д.А. Корнилов, В.В. Герасимов, розглядають сутність, структуру, розвиток та інші аспекти потенціалу та інноваційного потенціалу за різними напрямками. Але тлумачення інноваційного потенціалу як системи на основі різних підходів до характеристики цього поняття та визначення сутності інноваційного потенціалу економічної системи не здійснено.

Метою роботи є аутентифікація понятійно-категоріального апарату системи інноваційного потенціалу як безперечної умови розвитку будь-якої системи.

Результати дослідження. Підґрунтям розуміння перелічених вище понять («інноваційний потенціал», «інноваційний потенціал економічної системи») виступає термін «потенціал».

Так, К.С. Макарова визначає потенціал як «сукупність взаємозалежних та взаємодоповнюючих субпотенціалів – дрібніших за функціонально спрямованістю і можливостями складових, які відображають стан відповідних сфер діяльності <...> і знаходяться під впливом зовнішнього середовища»; при цьому під зовнішніми факторами впливу вона розуміє причину сформованого стану певного субпотенціалу [1]. На тісному зв'язку та залежності потенціалу від зовнішніх факторів акцентує увагу також Л.М. Маршук, який розглядає різні підходи до формування потенціалу (системний, маркетинговий, функціональний, відтворювальний, інноваційний) та дає таке визначення ресурсного потенціалу: «це можливості <...> щодо використання наявних ресурсів, які не лише використовуються, але й є у зовнішньому середовищі, а також тих, які можуть з'явитись у майбутньому для максимального задоволення потреб споживачів та отримання прибутку» [2, с. 100].

М.І. Русінко в рамках дослідження потенціалу інноваційного розвитку визначає три підходи до характеристики поняття «потенціал», такі як ресурсний, процесний та результатний. Останній відзначає, що «сучасне розуміння потенціалу як економічної категорії вишло за межі оцінки наявних у підприємства ресурсів та охоплює усю сукупність факторів економічної діяльності, які здатні забезпечити розвиток суб'єкта господарювання» [3, с. 223]. У зв'язку з тим, що конкурентоспроможність в економіці на сучасному етапі безпосередньо залежить від інноваційного розвитку, визначальним елементом потенціалу будь-якої системи слід вважати інноваційний потенціал.

Система – цілісна сукупність, яка формується з безлічі об'єктів (елементів), пов'язаних між собою взаємними відносинами. Цілісність означає, що до навколишнього середовища система виступає як єдине ціле. Цілісність системи є результатом взаємозв'язку, певних відносин між елементами. Як система можуть виступати господарські утворення різного ступеня розвиненості та пов'язаності, а саме виробничі організації (підприємства, науководослідні та проектні інститути, інші організації), регіональний комплекс, галузь, нарешті, народне господарство країни. Для економічних систем характерні виключно велика складність структури (розгалуженість) і наявність взаємодії (зв'язки) між окремими об'єктами (елементами системи). Якщо би практичні задачі вимагали обліку всіх наявних у системі зв'язків у всій їх складності, то ніяка

осмислена наукова й практична діяльність була б неможливою, тому в рамках роботи ми абстрагуємося від цих зв'язків та характеристик і зупинимось на дослідженні економічних систем різних за масштабами, напрямками діяльності, цільових орієнтирів, але орієнтованих на діалектику інноваційного потенціалу. Тобто дослідження сутності інноваційного потенціалу неможливе без розгляду його взаємозв'язку та взаємозалежності від інших складових загального потенціалу підприємства. Традиційно потенціал включає фінансовий, виробничо-технологічний, економічний, науково-технічний і кадровий потенціал, які з інноваційним потенціалом утворюють діалектичну єдність, що створює передумови для подальшого економічного розвитку [4, с. 222; 5, с. 174].

На думку Л.О. Гришиної, Н.В. Гришиної та Г.В. Сфимової [6, с. 96–97], економічний потенціал доцільно розглядати як систему, що складається з певних елементів, зокрема:

- 1) інвестиційний потенціал кількісно характеризується наявними та перспективними обсягами інвестицій;
- 2) інноваційний потенціал характеризується рівнем розвитку науки та технологій;
- 3) виробничий потенціал характеризується рівнем розташованих засобів виробництва;
- 4) трудовий потенціал характеризується кваліфікаційною та культурною мірою.

Економічний потенціал країни як економічної системи характеризується взаємопов'язаними потенціями, а саме науково-технічною, виробничою та соціальною, кожна з яких може бути визначена сукупністю галузей народного господарства, які виробляють промислову та непромислову продукцію. Економічний потенціал країни залежить від інноваційних виробничих можливостей галузей економіки та ступеня їх використання, тобто від інноваційного потенціалу [7].

Структуру потенціалу економічної системи й місце інноваційного потенціалу в цій структурі розглянуто в науковій літературі [8–12; 14–17].

С.В. Козловський [8, с. 56] визначає структуру економічного потенціалу сучасної економічної системи як сукупність виробничого, інтелектуального, фінансового, інноваційного потенціалів, які спираються на управлінський потенціал цієї економічної системи. К.Ю. Прокоф'єв [9, с. 16] розглядає структуру потенціалу регіону, де інноваційний потенціал представлений разом з науково-технічним, трудовим, інвестиційним, ринковим, організаційно-управлінським, зовнішньоекономічним. На рівні регіону також визначає складові економічного потенціалу М.В. Макаренко [10, с. 219], такі як ресурсний, фінансовий, інноваційний, екологічний, організаційний, кластерний потенціали, потенціал якості життя.

О.Л. Ворсовський [11, с. 44] бачить інноваційний потенціал як складову фінансового потенціалу інвестиційно-інноваційної діяльності. С.М. Фірсова, С.В. Чеботар [12, с. 205] пропонують таку структуру загального потенціалу підприємства, як виробничо-технологічний, організаційно-управлінський, інноваційний, науково-технічний, кадровий, маркетинговий, фінансово-економічний, інформаційний потенціали. М.А. Макаренко та Д.А. Лопатин [13] розуміють інноваційний потенціал підприємства як результат взаємодії матеріально-виробничого, фінансового, інвестиційного, науково-технічного, регіонального, культурного, кадрового, організаційно-управлінського потенціалів. В.О. Мосейко, С.А. Князев [14, с. 31] дотримуються схожої думки, визначаючи місце інноваційного потенціалу в структурі економічного потенціалу підприємства серед таких потенціалів, як

кадровий, науково-технічний, виробничо-технологічний, фінансово-економічний. Існує точка зору, що інноваційний потенціал входить до складу економічного потенціалу підприємства разом з такими видами потенціалів, як виробничий, маркетинговий, інформаційний, техніко-технологічний, організаційно-управлінський, фінансовий, соціальний, інтерфейсний [15; 16, с. 8].

Л.В. Дерманська [17] розглядає інноваційний потенціал на стику фінансового, інтелектуального, організаційно-управлінського, маркетингового, інформаційно-методичного потенціалів.

Як бачимо з наведених елементів структури потенціалу різних економічних систем, здебільшого різні автори наводять подібні складові (як для країни, так і для регіону та підприємства), що й не дивно, тому що господарська діяльність будь-яких економічних систем має однакові механізми існування й розвитку, тому потребує однакових складових потенціалу. На нашу думку, усі запропоновані складові потенціалу економічної системи є однаково важливими та необхідними, тобто місце інноваційного потенціалу визначається як обов'язкова складова потенціалу будь-якої економічної системи (рис. 1).

Далі зупинимось на генезисі категорії «інноваційний потенціал». Одним з перших поняття інноваційного потенціалу, яке б забезпечувало розвиток системи за рахунок нововведень, застосував в економічній теорії К. Фрімен. Новація, згідно з К. Фріменом, є системою заходів щодо розроблення, освоєння, експлуатації виробничо-економічного та соціально-організаційного потенціалу, яким володіє новація. Нині, незважаючи на досить часте використання терміна «інноваційний потенціал», відсутня єдина позиція щодо сутності цього поняття та його характеристики [18, с. 183].

З метою дослідження категорії інноваційного потенціалу вважаємо за необхідне спочатку зупинитись на загальному визначенні цього поняття. Низка авторів (С.В. Козловський [30], А.О. Крисак [19], С.А. Кузьмін [20], А.А. Гальчук [21]) трактує інноваційний потенціал як систему, яка забезпечує взаємозв'язок можливостей та здатностей ресурсів, діє за визначеним вектором і спрямована на результат. Ш.Е. Маришлі, Н.Д. Романова [22], В.О. Матросова, О.Д. Матросов [23] у визначеннях цього терміна зосереджуються на здібностях системи до трансформації, при цьому використання інноваційного потенціалу дає можливість переходу до конкретних дій, тобто від традиційного до нового стану задля задоволення потреб. Такі автори, як В.Є. Командровська, Н.Ю. Кривицька, К.І. Домашевська [24], визначають інноваційний потенціал як складну структуру, що складається з окремих рівнів (галузі, регіону, підприємства) та можливостей (науково-технологічних, виробничих, фінансово-економічних, соціальних та культурно-освітніх), а також спрямована на розвиток економіки. В.С. Мирнова [25] та С.В. Козловський [8] акцентують увагу на ефективному використанні інформаційних ресурсів, які акумулюються завдяки інноваційному потенціалу, знаходяться у взаємозв'язку та розвитку й володіють якісно новою цілісністю; тобто інноваційний потенціал можна представити у вигляді фігурального інтерфейсу як системи взаємозв'язку ресурсів і результатів, призначених для обміну інформацією. Інфраструктурна характеристика інноваційного потенціалу, яка полягає в наявності науково-дослідних, проектно-конструкторських, технологічних організацій, експериментальних виробництв, дослідних лабораторій, навчальних майданчиків, персоналу, технічних засобів цих організацій та їх діяльності, а також забезпечує розвиток економічних систем, представлена в роботах А.Б. Мирсаїдова, О.К. Муртазоева [26] та Е.М. Губіної [27]. З точки зору управлінського підходу (В.Г. Матвейкін, С.І. Дворецький, Л.В. Минько, В.П. Таров, Л.Н. Чайникова, О.І. Летунова [28], А.П. Полякова [29], О.П. Кавтиш, А.В. Гречко [16]) інноваційний потенціал розглядається як об'єкт, який вимагає безперервного процесу управління задля його розвитку. З точки зору ресурсно-результативного підходу інноваційний потенціал – це сукупність різних видів ресурсів, які необхідні для реалізації інноваційної діяльності; інноваційний потенціал може розглядатись як результат реалізації наявної можливості (П.А. Пулін [31]); подібної думки дотримуються також такі вчені, як Б.П. Павлов [32], О.В. Ляшенко [33], С.М. Ілляшенко [34], С.М. Фірсова [12]. О.О. Захаркін [35] під інноваційним потенціалом розуміє сукупність взаємопов'язаних реальних інноваційних ресурсів та прихованих можливостей, які за необхідності можуть бути залучені до інноваційного процесу, тобто він пропонує ресурсний підхід до визначення цього поняття. Деякі дослідники (О.С. Дубинський [36], Д.В. Солоха [37]) характеризують

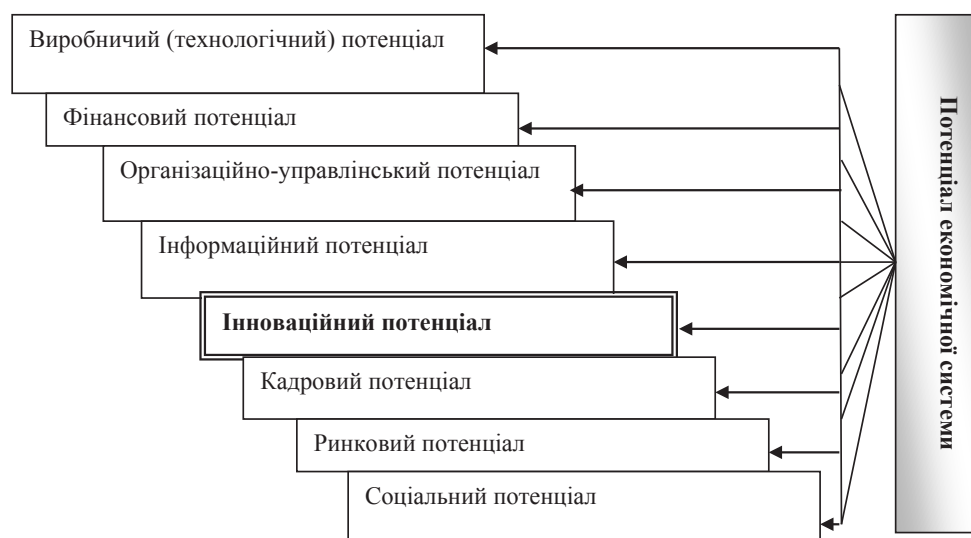

Рис. 1. Місце інноваційного потенціалу в потенціалі економічної системи

інноваційний потенціал щодо певного стану в конкретний проміжок часу, тобто правомірним є факт визнання його існування у часі й просторі. Ю.М. Могилов [38] розглядає інноваційний потенціал з точки зору наявності та використання ресурсів в інноваційному процесі. На думку О.І. Вікарчука [39], інноваційний потенціал є здатністю створювати нову вартість для забезпечення його інноваційного розвитку. Ринково-цільовий підхід до визначення інноваційного потенціалу пропонує Л.І. Федулова: «інноваційний потенціал спрямований на вирішення таких стратегічних цілей: підвищення конкурентоспроможності на зовнішньому ринку; проведення спеціальної науково-технологічної політики на цьому ринку; монополізація ринку продукції, що виробляється» [40, с. 199]. Проведений аналіз визначення інноваційного потенціалу свідчить про многогранність та компліментарність цього поняття.

Говорячи про розбіжності позицій науковців щодо змісту та економічної інтерпретації інноваційного потенціалу, вважаємо, що гносеологія цього поняття полягає в беззаперечній домініанті ресурсно-результативного підходу до розуміння інноваційного потенціалу в будь-якій економічній системі. Тому ми згодні з такими авторами, як М.В. Альгіна та В.А. Боднар [41], які вважають, що «на макроекономічному рівні інноваційний потенціал національної економічної системи виступає як сукупні об'єктивні передумови (можливості) національної економічної системи реалізації ресурсів задля зростання

ефективності функціонування на більш якісній інноваційній основі».

Сьогодні майже всі явища розглядаються з точки зору системності, тому в науковій літературі має місце визначення поняття «інноваційний потенціал системи». Так, О.Г. Беляєв та Д.А. Корнилов [42] з точки зору інтегрального підходу акцентують увагу на системній, трансформаційній, ресурсній, стратегічній та інших характеристиках цього поняття; О.І. Вікарчук [39] характеризує інноваційний потенціал з точки зору інфраструктурного підходу, а саме «як єдину сукупність виробників інновацій (новаторів), посередників і споживачів інновацій, що є основою інноваційної діяльності, виконуючи функцію ресурсного забезпечення інноваційного процесу, в тому числі через організації інноваційної інфраструктури».

Модифікацією поняття «інноваційний потенціал системи» є поняття інноваційного потенціалу виробничої системи, що включає капітал, власні інновації, позикові інновації та проекти, внаслідок яких спрямована на ефективний розвиток техніки та технології виробничої системи [30, с. 5].

Висновки. Інноваційний потенціал як система складається з різноманітних елементів, які визначають окремі підходи до дослідження цього поняття. Окремим поняттям виступає інноваційний потенціал системи, який також не має однозначної характеристики. Перспективами подальших досліджень є розгляд характеристик інноваційного потенціалу на рівнях макро-, мезо-, мікро-, наносистем.

Список використаних джерел:

1. Макарова Г.С. Формування економічного потенціалу будівельного підприємства. Економічний часопис-XXI. 2012. № 7–8. С. 47–49.
2. Маршук Л.М. Теоретичні засади формування ресурсно-фінансового потенціалу підприємства. Молодий вчений. 2016. № 5 (32). С. 99–102.
3. Русінко М.І. Теоретико-методичні підходи до визначення потенціалу інноваційного розвитку будівельних підприємств. Економіка і організація управління. 2014. № 3 (19), 4 (20). С. 221–225.
4. Шилова О.Ю., Чермошенцева Є.С. Інноваційний потенціал підприємства: сутність і механізм управління. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2012. № 1. С. 220–227.
5. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства як об'єкт управління в перебігу еволюції теорії стратегічного управління. Вісник СумДУ. Серія «Економіка». 2009. № 1. С. 169–177.
6. Гришина Л.О., Єфімова Г.В., Гришина Н.В. Оцінка економічного потенціалу регіону при формуванні стратегії його розвитку. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія «Економічні науки». 2011. Вип. 19. С. 95–101.
7. Громова Н.М., Громова Н.И. Основы экономического прогнозирования: учебное пособие. Москва, 2007. 315 с.
8. Козловський С.В. Роль стратегічного економічного потенціалу в управлінні факторами розвитку сучасних економічних систем. Економіка та держава. 2010. № 2. С. 55–58.
9. Прокофьев К.Ю. Инновационный потенциал региона: сущность, структура. Региональная экономика: теория и практика. 2013. № 30 (309). С. 12–19.
10. Макаренко М.В. Управління економічним потенціалом регіону як основою формування конкурентних переваг регіону. Актуальні проблеми економіки. 2012. № 4 (130). С. 217–224.
11. Ворсовський О.Л. Теоретико-методологічні основи потенціалу підприємства. Економіка та держава. 2008. № 8. С. 42–44.
12. Фірсова С.М., Чеботар С.В. Основні елементи інноваційного потенціалу. Економічний вісник Донбасу. 2011. № 3 (25). С. 202–207.
13. Макаренко М.А., Лопатин Д.А. Кадровый инновационный потенциал в системе инновационного потенциала организации. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/kadrovyuy-innovatsionnyy-potentsial-i-metodika-ego-otsenki>.
14. Мосейко В.О., Князев С.А. Определение инновационного потенциала предприятия на основе факторного подхода. Вестник Волгоградского государственного университета. 2008. № 2 (13). С. 28–34.
15. Іванілов О.С., Таряник О.М. Інноваційний потенціал підприємства. Економіка, фінанси, право. 2004. № 12. С. 5–7.
16. Кавтиш О.П., Круш Н.П. Теоретико-методичні підходи до визначення сутності інноваційного потенціалу підприємства. Економічний вісник НТУУ «КПІ». URL: <http://economy.kpi.ua/uk/node/315>.
17. Дерманська Л.В. Теоретичні засади формування концепції інноваційного розвитку підприємств. Інноваційна економіка. 2011. № 6. С. 171–175.
18. Петровская Ж.А. Инновационный потенциал экономического роста: сущность, структура, показатели. Вестник СГСЕУ. 2009. № 2 (26). С. 183–187.
19. Крисак А.О. Формування інноваційного потенціалу малого підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2009. № 12. С. 24–26.

20. Кузьмин С.А. Исследование оценки инновационного развития стран мира. Теория и практика современной науки. 2016. № 8 (14). С. 65–71.
21. Гальчук А.А. Классификация и факторы формирования инновационного потенциала страны. Экономика и право. 2015. № 9–10. С. 41–46.
22. Маришли Ш.Э., Романова Н.Д. Инновационный потенциал как основа для управления экономической безопасностью предприятия. NovaInfo.Ru. 2016. № 56. С. 11–14.
23. Матросова В.О., Матросов О.Д. Сутність та складові інноваційного потенціалу як основа управління інноваційною діяльністю. Вісник Нац. техн. ун-ту «ХП». Темат. вип.: Технічний прогрес і ефективність виробництва. 2011. № 26. С. 80–86.
24. Командровська В.Є., Кривецька Н.Ю., Домашевська К.І. Інноваційний потенціал підприємства та розвиток його складових у посткризовий період. Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. 2014. Т. 19. Вип. 2/3. С. 149–152.
25. Миронова В.С. Оценка инновационного потенциала предприятия. Креативная экономика. 2012. № 1. С. 35–39.
26. Мирсаидов А.Б., Муртазов О.К. Инновационный потенциал региональных промышленных систем. Наукоеведение. 2016. Т. 8. № 2. URL: <http://naukovedenie.ru/PDF/95EVN216.pdf>.
27. Губина Е.М. Инновационный потенциал вуза и его конкурентоспособность. Физическое воспитание и спортивная тренировка. 2013. № 2 (6). С. 103–108.
28. Инновационный потенциал: современное состояние и перспективы развития: монография / В.Г. Матвейкин, С.И. Дворецкий, Л.В. Минько, В.П. Таров, Л.Н. Чайникова, О.И. Летунова. Москва: Машиностроение-1, 2007. 284 с.
29. Полякова А.П. Инновационный потенциал и его роль в инновационном развитии региона. Известия ИГЭА. 2014. № 4. С. 236–241.
30. Герасимов В.В., Минина Л.С., Васильев А.В. Управление инновационным потенциалом производственных систем: учебное пособие. Новосибирск: НГАСУ, 2003. 64 с.
31. Пулин П.А. Инновационный потенциал предприятия. Концепт. 2016. Т. 34. С. 221–223. URL: <http://e-koncept.ru/2016/56766.htm>.
32. Павлов Б.П. Система показателей народнохозяйственной эффективности освоения инновационного потенциала. Вестник Казанского технологического университета. 2008. № 4. С. 72–77.
33. Лященко О.В. Проблеми оцінки ефективності використання інноваційного потенціалу підприємства. Економічний вісник Донбасу. 2010. № 2 (20). С. 176–180.
34. Ілляшенко С.М. аналіз ринкових можливостей і потенціалу інноваційного розвитку організації на базі екологічних інновацій. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2012. № 3. С. 229–241 URL: <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua>.
35. Захаркин О.О. Інноваційна діяльність підприємства: теоретичний аспект. Проблеми економіки. 2013. № 4. С. 274–280.
36. Дубинська О.С., Колесов С.В. Визначення сутності інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємства. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2014. № 2 (1). С. 73–77.
37. Солоха Д.В. Концептуальні основи управління інноваційним потенціалом соціально-економічної системи регіону. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2011. Т. 2. № 4. С. 201–221.
38. Могилев Ю.М. Інноваційні ресурси, структуризація та методи оцінки інноваційного потенціалу підприємства. Прометей. 2008. № 2 (26). С. 93–98.
39. Вікарчук О.І. Інноваційний потенціал: основа розробки стратегії розвитку підприємства. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». 2009. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/7755>.
40. Федулова Л.І. Концептуальні засади формування інноваційної системи підприємств. Актуальні проблеми економіки. 2014. № 10 (160). С. 195–205.
41. Альгина М.В., Боднар В.А. Инновационный потенциал экономической системы и его оценка. Современные технологии управления. № 1 (1). URL: <http://sovman.ru/article/0101>.
42. Беляев О.Г., Корнилов Д.А. Оценка инновационного потенциала экономических систем. Управление экономическими системами. URL: <http://uecs.ru/uecs-39-392012/item/1205-2012-03-30-11-27-38>.

АУТЕНТИФИКАЦИЯ ПОНЯТИЙНО-КАТЕГОРИАЛЬНОГО АППАРАТА СИСТЕМЫ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА

Аннотация. В статье проведена аутентификация понятийно-категориального аппарата системы инновационного потенциала. Сегодня почти все явления рассматриваются с точки зрения системности, поэтому исследовано понятие «инновационный потенциал системы». В результате исследования, с одной стороны, определен инновационный потенциал как система, состоящая из определенного количества элементов, а с другой стороны, рассмотрена структура потенциала экономической системы, определено место инновационного потенциала в этой структуре.

Ключевые слова: потенциал, система, инновационный потенциал, инновационный потенциал экономической системы, элементы системы.

AUTHENTICATION OF CONCEPTUAL CATEGORY SYSTEM OF INNOVATIVE POTENTIAL SYSTEM

Summary. Authentication of the conceptual-categorical apparatus of the system of innovative potential is carried out in the article. Today, almost all phenomena are considered from the standpoint of system, therefore the concept of “innovative potential of the system” is researched. As a result of the research, on the one hand, the innovation potential is defined as a system consisting of a certain number of elements. On the other hand, the structure of the potential of the economic system is considered and the place of innovation potential in this structure is determined.

Key words: potential, system, innovative potential, innovative potential of the economic system, elements of the system.